

PROFESIONĀLIE GRĀMATVEŽI SABIEDRISKAJĀ PRAKSĒ: KVALITĀTES NODROŠINĀŠANAS JAUTĀJUMI

Ilze Palmbaha

LRGA valdes priekšsēdētāja vietniece
PwC Nodokļu pārvaldības un grāmatvedības nodaļas vadītāja

Labās prakses pārņemšana un ieviešana Baltijas valstīs

Sadarbība ar starptautisko organizāciju ICAEW:

- ICAEW biedru skaits- 150 000, studentu skaits-27 000;
- Kvalitātes nodrošināšanas sistēma (Quality Assurance Network);
- Grāmatvežu profesijas stratēģiskais forums (Accountancy Profession Strategic Forum);
- ICAEW un LRGA organizētas darba grupas 2018.gadā, piedaloties Latvijas, Lietuvas un Igaunijas profesionālo organizāciju pārstāvjiem.

Kvalitātes nodrošināšanas nozīme

Nodrošināt klientiem, plašākai sabiedrībai, valsts iestādēm un citām galvenajām ieinteresētajām pusēm sapratni par grāmatvežu darbu un lomu uzņēmējdarbībā un sabiedrībā kopumā

Grāmatveži sabiedriskajā praksē: standarti

- Standarts I- Likumi, MK noteikumi un profesionālie standarti;
- Standarts II- Sadarbības uzsākšana un pārtraukšana ar klientu;
- Standarts III- Kompetence;
- Standarts IV- Kvalitātes kontrole.

Standarts I- Likumi, MK noteikumi un profesionālie standarti

- Likumi:
 - Gada pārskatu sastādīšanas prasības;
 - Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likums;
 - Datu aizsardzība.
- MK noteikumi;
- Profesionālie standarti
 - Ētikas kodekss

Standarts II- Sadarbības uzsākšana ar klientu un pārtraukšana

- Integritāte, objektivitāte un neatkarība;
- Resursi un ekspertīze;
- Darbības uzsākšanas nosacījumi;
- Darbības pārtraukšanas nosacījumi.

Standarts III- Kompetence

- Pieņemšana darbā;
- Attīstība un apmācības;
- Tehniskais atbalsts.

Standarts IV- Kvalitātes kontrole

- Uzraudzība un pārbaudes;
- Veiktie ieraksti;
- Datu aizsardzība;
- Klientu sūdzības;
- Atbilstības pārbaudes.

(1) Kvalitātes kontroļu veikšana grāmatvežu praksēs

Pirms kvalitātes kontrolieru vizītes:

- Grāmatvedības prakses aktivitātes, likumdošanas prasības, struktūra un kontrole, uzņēmuma lielums (ieņēmumi, biroju skaits, darbinieku skaits);
- Kritēriju izvēle- pārbaūžu veids (vienreizēja, telefoniski, jauna grāmatvedības prakse), risku analīze (uzņēmuma lielums, informācija no gada pārskatiem, klientu sūdzības, cita informācija);
- Resursi- kvalitātes kontrolieru pieejamība, zināšanu loks, administratīvs darbs- vizīšu ieplānošana, instruktāža, procesa plānošana.

(2) Kvalitātes kontroļu veikšana grāmatvežu praksēs

Grāmatvedības prakses sagatavošana:

- Paziņojums par datumu un pārbaudes ilgums;
- Informācija uzņēmumam: vēstule, paziņojums mājas lapā.

(3) Kvalitātes kontroļu veikšana grāmatvežu praksēs

Kvalitātes kontrolieru instruktāža:

- Datumi un pārbažu ilgums;
- Informācija par uzņēmumu;
- Gada pārskati;
- Iepriekšējo pārbažu pieraksti;
- Saņemtās sūdzības;
- Cita informācija.

(4) Kvalitātes kontroļu veikšana grāmatvežu praksēs

Pārbaudes:

- Pirmā saruna- konstatējumi, kāda papildus informācija nepieciešama, dokumentu veidi, intervējamās personas;
- Jautājumi, kas prasa rīcību, labā prakse- rekomendācijas;
- Noslēguma ieraksti- konstatējumi (kam nepieciešams pievērst uzmanību, rekomendācijas), slēguma pārskats ar kopsavilkumu;
- Noslēguma saruna- izpratne par ierakstiem, darbības plāns ar laika grafiku, paraksti.

(5) Kvalitātes kontroļu veikšana grāmatvežu praksēs

Ieviešana:

- Infrastruktūras/resursu izveide;
- Materiāli, vadlīnijas, paraugi;
- QA politika, procedūras, metodoloģija, programmas;
- Darbinieku apmācība.

(1) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija jeb naudas "atmazgāšana"

Pārkāpumi:

- Līdzdalībnieki naudas «atmazgāšanā»;
- Slepenas vienošanās;
- Piespiešana;
- Shēmu veidošana;
- Datu sagrozīšana grāmatvedības ierakstos;
- Informācijas neatklāšana vai sagrozīšana pārskatos;
- Zemās barjeras, lai sniegtu grāmatvedības pakalpojumus.

(2) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija jeb naudas "atmazgāšana"

Galvenie soļi grāmatvežiem:

- Identificēt klientu;
- Pārbaudīt klienta identitāti;
- Pārbaudīt patiesā labuma guvēju;
- Gūt izpratni par saistītiem uzņēmumiem;
- Sekot līdz darījumiem;
- Apzināt riskus;
- Saglabāt grāmatvedības reģistrus 5 gadus pēc līguma izbeigšanas;
- Apzināt specifiskos faktorus- politiskās personas, valstis ar paaugstinātu risku, sankcijas, saistība ar trešajām pusēm

(3) Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija jeb naudas "atmazgāšana"

Process un procedūras:

- Nozīmēt uzņēmumā atbildīgo personu;
- Datu drošība;
- Jauna klienta identificēšana un akceptēšana/noraidīšana;
- Izstrādāt riska procedūras;
- Ziņošana uz aizdomu pamata- procedūra;
- Regulāras darbinieku apmācības- ko nozīmē naudas «atmazgāšana», uzņēmuma vispārpieņemtās procedūras;
- Aizpildāmie dokumenti;
- Procesu pārvaldība.

(1) Komanda un kvalitāte

Kvalitātes nodrošināšana:

- Pieņemšana darbā;
- Nepārtraukta profesionālā izaugsme;
- Resursu un apmācību pieejamība;
- Darbinieku novērtējums;
- Darbinieku apņemšanās un līgumi.

(2) Komanda un kvalitāte

Piemērotas un pareizas deklarācijas:

- Piemērots statuss;
- Neatkarība;
- Konfidencialitāte;
- NILLTFN procedūras;
- Ētikas jautājumi;
- Citas likumdošanas prasības.

(3) Komanda un kvalitāte

Nepārtraukta profesionālā attīstība:

- «Domā, dari, pielieto»... nevis tikai patērētas stundas apmācībās;
- Atšķirīga pieeja apmācībā;
- Ne tikai tehniskas apmācības;
- Komunikācija ar visiem komandas biedriem.

Grāmatvedības kvalitāte

Kvalitātes nodrošināšana:

- Grāmatvedības prakses pieeja- speciālistu komanda, apmācības, pārbaužu saraksti- checklist), formāti, vienota pieeja;
- Izstrādātās procedūras;
- Informācijas vākšana, laika limiti, atbildība;
- Pārbaužu un konsultāciju procedūras;
- Kvalitāte;
- Atskaites, pārskati.

(1) Pēc kvalitātes kontroles pārbaūžu veikšanas

Grāmatvedības prakses atbildes pēc pārbaudes:

- Vai atbildes apmierina abas puses;
- Vai uzņēmums izprot rūkumus, kas jānovērš;
- Vai turpmākais darbību plāns šķiet piemērots un izpildāms;
- Vai uzņēmums patiesi vēlas īstenot darbības plānu.

(2) Pēc kvalitātes kontroles pārbaūžu veikšanas

Pārbaudes vērtējums:

- A- nav pārkāpumu, pārbaude slēgta;
- B- dažas nepilnības, uzņēmums sniedzis atbildes par nepilnību novēršanu;
- C- atklātas būtiskākas nepilnības, bet ir saprotams, ka uzņēmums veiks nepieciešamās darbības, lai tos novērstu;
- D- nopietnāki pārkāpumi, uzņēmums nav atsaucīgs, kvalitātes kontrolieri neakceptē sniegtās atbildes un paskaidrojumus.

(3) Pēc kvalitātes kontroles pārbaūžu veikšanas

Kvalitātes kontroles ziņojums:

- A un B- no organizācijas puses nav tālāko darbību;
- C- tiek pieprasīts turpmāko darbību plāns, instrukcijas Profesionālās darbības komitejai;
- D- tiek pieprasīts turpmāko darbību plāns, izstrādāts plāns Kvalitātes kontroles komitejai, iespējams disciplinārs sods.

(4) Pēc kvalitātes kontroles pārbaūžu veikšanas

Kas tālāk:

- Ko tas nozīmē uzņēmumam, kas tiek pārbaudīts- turpmāko darbību plāns;
- Ko tas nozīmē pārējiem organizācijas biedriem- materiāli, vadlīnijas, informācija par vispārizplatītām nepilnībām, priekšlikumi to novēršanai.

LEARNING AND DEVELOPMENT MEMBERSHIP TECHNICAL RESOURCES GROUPS AND NETWORKS FOR CURRENT ACA STUDENTS ABOUT ICAEW

Practice regulation

Guidance for firms on compliance with the Practice Assurance, clients' money, PII, PC and other regulations.

Regulated services

Resources for those working in audit, insolvency and investment business.

[More info](#)

PI insurance

Compulsory for members who have a practising certificate and engage in public practice.

[More info](#)

Online annual return

Get the most up-to-date information on the online annual return, links and FAQs.

[More info](#)

Clients' money

Guidance on compliance with the Clients' money regulations, FAQs, helpsheets and checklists.

[Expand](#)

Definition of public practice

Practising certificate

Maintaining your firm's record

Practice Assurance standards and regulations

The Association of Accountants of the Republic of Latvia (LRGA)
is an associate member of Accountancy Europe

PALDIES PAR UZMANĪBU!

ilze.palmbaha@pwc.com

Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācija
| 14.12.2018. |
Rīga